

[Landbrugsministeren]

Sammenfattende kan man således sige, at dansk landbrug er under et meget hårdt pres. Det skyldes dels forhold, som vi selv har direkte ansvar for – det gælder f.eks. miljøkravene, som jeg netop har omtalt – dels andre vilkår, f.eks. beskatningen af produktionsapparatet, ejendomsbeskatning, formuebeskatning m.v. Det skyldes også vilkårene for generationsskifte. Regeringen har netop fremsat forslag til at afhjælpe nogle af de vanskeligheder, som landbruget har i forbindelse med generationsskiftet.

Vilkårene for landbrugsdrift er blevet skærpet. Landbrugets gælds- og rentebyrde kan derimod i vidt omfang henføres til tidligere perioder med højrente og inflation. Disse forhold medfører behov for handling på alle niveauer i landbruget. Noget er allerede gjort. Den landbrugspolitiske strategi var et vigtigt skridt. Produktudvikling skal hjælpe os til en bedre og mere lønsom afsætning af landbrugets produkter. Eksportpakken vil også have positiv virkning for landbruget.

De skærpede vilkår kræver imidlertid, at vi også – og ikke mindst – ser på primærbedrifternes situation. Et stort antal landbrug står i fare for at lukke, hvis der ikke gribes hurtigt ind. Dette kan få vidtrækkende konsekvenser ikke blot for de pågældende landbrugsbedrifter, men også for andre landbrug, for følgeindustrien og for forsyningsindustrien.

Der må således ikke blot for landbrugets skyld, men for hele samfundets skyld handles hurtigt, men der må også handles på den rigtige måde. De løsninger, der nu skal tilbydes landbruget, må være tilstrækkelig brede og samtidig være nøje afstemt med de problemer, der søges løst. Vi skal sikre grundlaget for 1990'ernes selv bærende og konkurrencedygtige landbrug. Vi skal ikke give tilfældig hjælp til, at landbruget blot kan humpe videre nogle få år endnu.

Der er landmænd med god effektivitet, med moderne produktionsapparat og med høj lønningsevne, som er fanget af det høje renteniveau fra årene op til regeringsskiftet i 1982. Problemet er høj rente, og vi må derfor nedbringe rentebyrden.

Der er i den anden ende af skalaen landmænd – typisk med et ældre produktionsapparat – som ikke kan få økonomi i driften, og som selv med støtte ikke kan opnå økonomisk balance. Vi må her, især for ældre landmænd, overveje ophørs- eller nedtrappingsordninger.

Endelig er der en mellemgruppe med høj gældsprocent og en rente, som bedrifterne i denne gruppe ikke kan bære. Mange af disse landmænd vil ved hjælp af en rentelettelse kombineret med en omlægning og reduktion af deres gæld kunne hjælpes til den positive opsparing, som er grundlaget for deres fortsatte eksistens.

Denne opdeling af landmændene viser, at vi ikke kan bruge bare én løsning. Vi har behov for flere foranstaltninger, der hver for sig eller i kombination kan anvendes over for de forskellige problemer.

Som sagt er regeringen enig med forslagsstillerne i behovet for hurtig og effektiv handling. Vi er derimod ikke enig i alle forslagene indhold. De går i helt forskellige retninger. SF's forslag berører i høj grad strukturen i landbruget og gør op med den traditionelle ejerform. Jeg må alene af den grund tage afstand fra filosofien i forslaget.

Det vil næppe overraske, at regeringen har samme holdning til tanken om jordbrugerfonde, som da Folketinget for nogle år siden behandlede et lignende forslag. Jeg finder ikke, at løsningen på dansk landbrugs problemer ligger i en camoufleret statslig overtagelse af landbrugets produktionsapparat. Det fremgår da også af forslaget, at konstruktionen ikke skal være selv bærende. Ikke blot skal staten garantere fonden økonomisk. Den skal også indskyde fondens formue, og den skal løbende overføre offentlige tilskud til fonden. Set fra landmandens side kommer konstruktionen vel til at ligne tyvernes statshusmandsbrug. Tror nogen virkelig på, at det er løsningen på landbrugets problemer i firserne?

Det er ganske enkelt således, at SF's og regeringens holdninger her er helt forskellige.

Det socialdemokratiske beslutningsforslag peger på én mulighed blandt andre, nemlig driftsfællesskabet. Som bekendt er der allerede givet grønt lys for et sådant forsøg. Vi har også tilkendegivet, at vi er åbne over for andre forsøg. Men jeg er nok lidt skeptisk over for, om vi for driftsfællesskaber bør etablere særlige udvalg og procedurer. Vi har strengt taget administration nok. Jeg synes heller ikke, at vi skal etablere en ny særlig tilskudsordning for driftsfællesskaberne. Men er der behov for særlig rådgivning, vil jeg ikke udelukke, at vi overgangsvis kan hjælpe for at få sat noget i gang. Lad os